

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

**Concerndirectie
Uitvoerings- en
Handhavingsbeleid**

Inlichtingen

Auteur

nota

Aanbiedingsnotitie jaarplan 2022 Belastingdienst

Datum

14 januari 2022

Notanummer

pm

Bijlagen

- Jaarplan 2022 Belastingdienst v. 0.98
- Aanbiedingsbrief Kamer
- Voorbeeld jaarplan met foto's en visuals
- Rapport Analyse niveau toezicht achteraf
- Zomerbrief

Aanleiding

Het Jaarplan Belastingdienst wordt normaliter in november naar de Tweede en Eerste Kamer gestuurd. Vanwege het op handen zijnde coalitieakkoord, heeft uw ambtsvoorganger besloten het verzenden van het Jaarplan uit te stellen. Met deze nota bieden wij u de meest recente versie van het Jaarplan aan ter bespreking op 17 januari. Tevens worden in deze nota de uitgangspunten, opzet en vormgeving van het Jaarplan toegelicht. Indien u opmerkingen of aandachtspunten heeft bij deze nota of het Jaarplan, kunt u deze in de kantlijn van het desbetreffende document meegeven. Tevens hebben wij op uw verzoek de Zomerbrief van 14 september 2020 aan de stukken toegevoegd. Ook is de Rapportage van E&Y: Onderzoek taken van de Belastingdienst toegevoegd.

Bespreekpunten

1. Kunt u zich vinden in de opzet en inhoud van het jaarplan en de aanbiedingsbrief voor de Kamer, of heeft u behoefte aan aanpassingen?
2. In het voorliggende concept is – in hoofdstuk 1 - alleen een korte referentie aan het coalitieakkoord opgenomen. Volstaat dit of wenst u nog aanvullende specifieke punten te benoemen?
3. Kunt u zich vinden in ons voorstel om het rapport 'Analyse niveau toezicht achteraf', als bijlage van het Jaarplan 2022 Belastingdienst naar de Kamer te sturen?
4. Kunt u zich vinden in ons voorstel voor het versturen van de Meerjarenvisie als bijlage bij het Jaarplan 2022 Belastingdienst?
5. Kunt u zich vinden in ons voorstel om het rapport van E&Y: Onderzoek taken Belastingdienst naar de Kamer te sturen?

Kern

- Vanaf 2022 maken de Belastingdienst, Douane en Toeslagen drie aparte Jaarplannen. De Tweede Kamer is hierover op 15 juli 2020 geïnformeerd.¹
- Het Jaarplan 2022 Belastingdienst komt tot stand op basis van input van alle uitvoerende directies van de Belastingdienst en in samenwerking met DGFZ – mede als coördinerend opdrachtgever namens andere departementen –, DFEZ en directie Communicatie.
- Dit jaar maakt de Belastingdienst voor het eerst een *Stand van de Uitvoering* die signalen bevat van burgers en bedrijven over de dienstverlening van medewerkers van de Belastingdienst. Hierover ontvangt u separaat een

¹¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 31 066, nr. 690

aanbiedingsnotitie. In het Jaarplan 2022 Belastingdienst is in hoofdstuk 1 en 3 beschreven hoe wij de signalen uit de *Stand van de Uitvoering* in 2022 oppakken.

Toelichting op bespreekpunt 1: opzet en inhoud van het Jaarplan

- Het Jaarplan 2022 is al sinds november 2021 in concept gereed, maar – met het oog op het aantreden van het nieuwe kabinet - nog niet naar de TK verzonden. Het Jaarplan sluit geheel aan op de begroting 2022 en het Belastingplan 2022.
- Normaliter wordt het Jaarplan in november aan de Kamer aangeboden, maar vanwege de start van het nieuwe kabinet is de rapportage aangehouden door uw voorganger. Dit betekent echter wel dat de rapportage niet lang kan wachten, omdat de TK tijdig moet worden geïnformeerd en de informatie in het Jaarplan op dit moment nog actueel is.
- De jaarplannen van Douane en Toeslagen zijn door de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane respectievelijk eind november en medio december naar de Kamer verstuurd. Met DG Douane en DG Toeslagen heeft afstemming plaatsgevonden over de het borgen van de consistentie tussen de verschillende jaarplannen.
- De uitgangspunten, opzet en vormgeving van het Jaarplan worden hierna op p. 4 en 5 toegelicht.
- Het Jaarplan is in lijn met de gezamenlijke opdrachtgeversagenda, zoals opgesteld door alle opdrachtgevers (bijv. DGFZ, SZW en andere departementen). Het Jaarplan is ook afgestemd met alle opdrachtgevers.
- Zodra u akkoord bent met verzending van het Jaarplan naar de Kamer gaat de vormgever het jaarplan opmaken met foto's en visuals. Voor een impressie hiervan is alvast een opgemaakte versie van 6 december 2021 bijgevoegd.
- Na verwerking van uw eventuele commentaar ontvangt u de definitieve versie van het Jaarplan en de Kamerbrief voor ondertekening.
- Tegelijkertijd met verzending naar de Kamer vindt interne en externe communicatie plaats.

Toelichting op bespreekpunt 2: verwijzing naar het coalitieakkoord

- De Belastingdienst heeft een check uitgevoerd of het Jaarplan in lijn is met het coalitieakkoord. Uit deze check blijken geen tegenstrijdigheden.
- In hoofdstuk 1 staat de volgende passage over het coalitieakkoord vermeld:

"Ook het nieuwe coalitieakkoord kan leiden tot aanpassing van de keuzes die in dit jaarplan gemaakt worden. Verbinding tussen politiek, uitvoering en beleid is onmisbaar om tot goede wetgeving en besluitvorming te komen. De Belastingdienst is hierbij een goede gesprekspartner: we denken graag vroegtijdig mee met de uitwerking van het beleid en geven aan welke effecten wij verwachten in de uitvoering. In de komende periode zal – bij uitwerking van wet- en regelgeving – ook via uitvoeringstoetsen inzichtelijk worden gemaakt wat precieze effecten zijn van de maatregelen uit het coalitieakkoord voor de uitvoering."

- Mocht u n.a.v. het coalitieakkoord nog aanvullende specifieke punten in hoofdstuk 1 van het Jaarplan opgenomen zien, dan horen wij dat graag.

Toelichting op bespreekpunt 3: rapport 'Analyse niveau toezicht achteraf'

- In het AO van 4 maart 2020 heeft uw voorganger de toezegging gedaan de Kamer in het Jaarplan 2021 te informeren over de afname van het aantal controles achteraf. Aanleiding voor deze toezegging waren de zorgen van de Kamer over het teruglopen van het aantal controles in het toezicht achteraf (kantoortoetsen en boekenonderzoeken).
- Naar aanleiding van deze toezegging hebben DGFZ en de DGBD in 2021 onderzoek gedaan naar het niveau van toezicht achteraf bij de inkomstenbelasting, loonheffing, omzetbelasting en de vennootschapsbelasting.
- Uit het onderzoek blijkt dat bij de drie doelgroepen Particulieren, MKB en Grote ondernemingen het niveau van toezicht is gedaald. Deze dalende trends hebben op de langere termijn potentieel een negatief effect op de compliance.
- Met compliance wordt kort gezegd de bereidwilligheid van burgers en bedrijven bedoeld om uit zichzelf aan hun fiscale verplichtingen te voldoen.
- Vanwege dit effect op de compliance, wordt een actieplan opgesteld om de risico's van de dalende trends te ondervangen. In de aanbiedingsbrief wordt het onderzoek toegelicht en in het Jaarplan 2022 Belastingdienst zijn op p. 54 vervolgacties aangekondigd.
- Het Rapport analyse niveau toezicht achteraf is sinds mei jl. afgerond en bestuurlijk afgestemd. Wij adviseren om het rapport als bijlage van het Jaarplan mee te sturen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de toezegging uit het vorige Jaarplan om de Kamer te informeren over de uitkomsten. Het versturen van het rapport draagt bij aan het verbeteren van de informatievoorziening aan de Kamer en een transparante Belastingdienst.

Toelichting op besprekingspunt 4: verzending meerjarenvisie naar de Kamer

- De Belastingdienst heeft in 2020 in de Meerjarenvisie een visie opgesteld op hoe de organisatie zich wil ontwikkelen om het vertrouwen van de samenleving in de Belastingdienst te versterken en de betrokkenheid en trots van medewerkers te vergroten. Deze ontwikkeling is van belang om de Uitvoerings- en toezichtstrategie optimaal uit te kunnen voeren.
- De Meerjarenvisie geeft de volgende strategische prioriteiten voor de komende vijf jaar weer:
 - Snelle, betrouwbare en zorgvuldige behandeling;
 - Deskundige en persoonlijke ondersteuning waar nodig;
 - Effectief toezicht en fraudebestrijding;
 - Wendbare en toekomstbestendige organisatie.
- De randvoorwaardelijke activiteiten zijn benoemd die nodig zijn om onze ambities te realiseren.
- De visie bouwt voort op wat goed gaat en integreert de verandertrajecten die eerder in gang zijn gezet. Tegelijkertijd wordt ingezet op een aantal verbeteringen die de komende jaren nodig zijn.

Wij geven u het volgende in overweging ten aanzien van het versturen van de Meerjarenvisie aan de Tweede Kamer:

- In de Meerjarenvisie zijn de hoofdlijnen en plannen uit de 'Zomerbrief' van 14 september 2020 aan de Tweede Kamer (Verbeteringen Belastingdienst: 'Op weg naar de beste Belastingdienst voor Nederland') verder uitgewerkt. Het geeft de ambities van de belastingdienst voor de lange termijn weer.
- De Meerjarenvisie is nog niet als afzonderlijk document aangeboden aan de Tweede kamer. Het wordt gebruikt als document dat richting geeft aan de interne activiteiten. In het huidige jaarplan BD 2022 is een vertaling

gemaakt van de strategische prioriteiten uit de MJV naar concrete activiteiten voor 2022.

- De Meerjarenvisie is opgesteld in 2020. Momenteel wordt gestart met het operationaliseren van de MJV. Het doel is om de ambities vanuit de strategische prioriteiten voor de komende paar jaar te vertalen naar concrete doelen, indicatoren, mijlpalen en acties .

Toelichting bespreekpunt 5: rapport E&Y: Onderzoek taken van de Belastingdienst.

De Belastingdienst ontvangt met enige regelmaat verzoeken tot het uitvoeren van niet-fiscale of duale taken. ABDTOPConsult adviseerde in het rapport *Back to basics* het uitgangspunt 'nee, tenzij' te hanteren als het gaat over nieuwe, niet-fiscale taken. In opdracht van de Belastingdienst heeft EY onderzoek uitgevoerd naar het bestaande takenpakket van de Belastingdienst. EY heeft dit rapport – getiteld 'Onderzoek inventarisatie taken Belastingdienst' – op 29 september jl. opgeleverd. Het onderzoeksrapport is bijgevoegd. Het doel van het onderzoek was om inzichtelijk te maken welke niet-fiscale en duale taken de Belastingdienst momenteel reeds uitvoert.

INFORMATIE TER ACHTERGROND

Toelichting uitgangspunten, opzet en vormgeving van het Jaarplan

Uitgangspunten voor het Jaarplan

- Het Jaarplan is bedoeld om de Kamer vooraf inzicht te geven in de opgaves waar de Belastingdienst in de uitvoering voor staat en de keuzes die daarin gemaakt worden.
- In het Jaarplan staan de activiteiten voor burgers en bedrijven centraal. We besteden zowel aandacht aan de trajecten die lopen om verbeteringen en vernieuwingen door te voeren als aan de reguliere uitvoering. De functie van het Jaarplan is om inzicht te geven in wat we doen, waarom we dat doen, wat onze doelstellingen zijn en hoe we deze in 2022 verwachten te realiseren.
- Uitgangspunt voor het Jaarplan is een goede onderlinge samenhang tussen de Rijksbegroting en de interne plandocumenten.²
- Het Jaarplan 2022 Belastingdienst en de Stand van de Uitvoering Belastingdienst 2021 zijn nauw met elkaar verbonden en worden idealiter tegelijkertijd verstuurd.
- In de Stand van de Uitvoering laat de Belastingdienst zien hoe het gaat met de uitvoeringspraktijk. Het bevat een inventarisatie van signalen van burgers en bedrijven over de dienstverlening en interne signalen van medewerkers.
- Door de Stand van de Uitvoering samen met het Jaarplan naar de Kamer te sturen (zij het als afzonderlijke stukken) worden de signalen geplaatst in het perspectief van de verbeterplannen.

Opzet van het Jaarplan

- De centrale boodschap voor het Jaarplan luidt: 'Bouwen aan vertrouwen'. Het vertrouwen van de samenleving dat wij als Belastingdienst onze maatschappelijke taak zorgvuldig en verantwoordelijk uitvoeren vormt het fundament van onze organisatie. De mate waarin burgers en bedrijven vertrouwen hebben in de Belastingdienst is van grote invloed op de compliance en de belastingmoraal in Nederland.

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2019–2020, 35 300 IX, nr. 21

- Aansluitend op de kamerbrief 'Verbeteringen Belastingdienst' d.d. 14 september 2020 heeft de Belastingdienst vier strategische prioriteiten benoemd die de komende vijf jaar houvast bieden:
 - Snelle, betrouwbare en zorgvuldige behandeling
 - Deskundige en persoonlijke ondersteuning
 - Effectief toezicht en fraudebestrijding
 - Wendbare en toekomstbestendige organisatie
- Deze strategische prioriteiten worden als kapstok gehanteerd in het Jaarplan 2022 Belastingdienst.
- Het Jaarplan start met een voorwoord van de DG Belastingdienst.
- In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de context van de Belastingdienst en op de actuele en politieke dossiers waaronder de fundamentele transformatie dienstverlening en het programma Herstellen, Verbeteren, Borgen.
- Langs drie lijnen wordt uiteengezet hoe we burgers en bedrijven centraal stellen, hoe we de basis op orde brengen voor een wendbare en toekomstige organisatie en hoe we als organisatie openstaan voor signalen en fouten gaan oplossen.
- In hoofdstuk 2 worden voor de doelgroepen Burgers, Midden-en Kleinbedrijf en Grote Organisaties de meetbare activiteiten beschreven. Deze dragen bij aan de realisatie van de prestatie-indicatoren uit de rijksbegroting voor de Belastingdienst. Uitgangspunt hiervoor is wat burgers en bedrijven merken van onze activiteiten in 2022. Dit doen we langs de lijn van de eerste drie strategische prioriteiten.
- Hoofdstuk 3 gaat in op de (door)ontwikkeling naar een Wendbare en toekomstbestendige organisatie en de randvoorwaarden die we nodig hebben om onze plannen te verwezenlijken. Het gaat dan om ons personeelsbeleid, ons leiderschap en onze cultuur, onze ICT en onze managementinformatie.

Vormgeving

- Ten aanzien van de vormgeving wordt voortgebouwd op de insteek in de vorige Jaarplannen: aantrekkelijk vormgegeven, een combinatie van visuels en teksten, cijfermatig en samenhangend inzicht en toegankelijk taalgebruik.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.